Hukuk Bölümü 2006/17 E. , 2006/55 K.

- ELEKTRIKÇILER ODASINDAKI ÜYELIK VE SICIL KAYDININ SILINMEMESINE ILIŞKIN IŞLEM HK

  - ESNAF VE KÜÇÜK SANATKARLAR KANUNU (MÜLGA) (507) Madde 60
  - ESNAF VE KÜÇÜK SANATKARLAR KANUNU (MÜLGA) (507) Madde 119
  - ESNAF VE KÜÇÜK SANATKARLAR KANUNU (MÜLGA) (507) Madde 1

"İçtihat Metni"

Davacı : M. U.

Vekili : Av. E. K.

Davalı : Elektrikçiler Odası Başkanlığı- Malatya

O L A Y : Davacı vekili, müvekkilinin esnaf olarak çalışmaya başladığından ötürü Elektrikçiler Odasına kaydolduğunu ve esnaf sicil memurluğunca sicil kaydının yapıldığını, ancak2.5.1995 tarihinde ticareti ve mesleki faaliyetini terk ettiğinden dolayı oda ve sicil kaydının silinmesi gerekirken, anılan tarihten itibaren kaydının devam ettirilmesine ilişkin17.5.2004 tarihli işlemin iptali istemiyle 27.5.2004 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

MALATYA İDARE MAHKEMESİ;30.11.2004gün ve E:2004/1049, K:2004/2594 sayı ile; 507 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Kanunu'nun 1,119 ve 114. maddelerine ve 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 36. maddelerindeki yasal düzenlemelere göre; esnaf ve sanatkarların sicille ilgili tescil, tadil veya terkin gibi talepleri üzerine tesis edilen işlemlere karşı Adli Yargı yerinde (Asliye Hukuk Mahkemesinde) dava açılabileceğinden, Mahkemelerinde açılan davanın görev yönünden reddinin gerektiği, nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesinin03.10.1994günlü ve E:1994/11. K:1994/21 sayılı kararının da bu yönde olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı istekle 17.1.2005 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

MALATYA 1. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ;17.5.2005gün ve E:2005/38, K:2005/271 sayı ile, Anayasanın 135. maddesine göre meslek kuruluşlarının kamu kurumu niteliğinde olduğu, aynı düzenlemenin 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkarlar Yasası'nın 1. maddesinde de yer aldığı, Uyuşmazlık Mahkemesinin24.12.1980gün ve 1980/7-7 sayılı kararında, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının yönetsel yapı içinde bulunan ve kamu hizmeti gören idari birimler olduğu, meslek odalarına kayıt işlemlerinin ise idari işler niteliği taşıdığının belirtildiği, somut olayda kamu kurumu niteliğinde olan davalının, idari işlem tesis etmeye zorlayıcı hüküm kurması amaçlandığına göre, istem ve işlemin idari nitelik taşıdığının kabul edilmesi gerektiği, bu tür uyuşmazlığın ise idari yargı yerinde görüleceği, bir mahkemenin görevli olup olmadığı hususunun kamu düzenine ilişkin olduğu, açıkça veya hiç ileri sürülmese de resen dikkate alınacağı, Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 04.10.2001 tarih ve

2001/4614-8981 E.K. sayılı ilamının da benzer nitelikte olduğu, açılan davada; 507 sayılı Yasa'nın 6. maddesinde belirlenen ve Çözümleme Komitelerinin oluşumu ve Komite kararlarına itiraz durumunun da söz konusu olmadığı, böyle olmuş olsa idi, bu taktirde bu oluşum ve Komite kararına karşı Asliye Hukuk Mahkemesine itiraz edilebileceği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş ve bu karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında , Üyeler: Dr. Atalay ÖZDEMİR, M. Lütfü ÜÇKARDEŞLER, Serap AKSOYLU, Z. Nurhan YÜCEL, Abdullah ARSLAN ve Levent ÖZÇELİK'in katılımlarıyla yapılan1.5.2006 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu ve dava dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak, davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık görülmediğinden, görev uyuşmazlığının esasının incelemesine oybirliği ile karar verildi.

II- ESASIN İNCELENMESİ: Raportör- Hakim Taşkın ÇELİK'in davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Ahmet Yahya ÖZDEMİR'in davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten, sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, ticari faaliyetine 2.5.1995 tarihinde son veren davacının, bu tarihten itibaren Elektrikçiler Odasındaki üyelik ve sicil kaydının silinmediğine ilişkin 17.5.2004 tarihli işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Görevsizlik kararı veren Mahkemelerce, uyuşmazlık 507 Sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkarlar Kanunu hükümleri uyarınca irdelenerek bir sonuca varılmıştır.

21.6.2005 tarih, 25852 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 7.6.2005 tarih, 5362 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nun 76. maddesi hükmü ile 507 Sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmış, diğer kanunlarda, 507 Sayılı Kanuna yapılmış olan atıfların bu kanuna yapılmış sayılacağı kurala bağlanmıştır.

İncelenen olayda; 507 Sayılı Yasa yürürlükten kaldırıldığına göre, görev uyuşmazlığının, 5362 sayılı Yasa ve bu Yasa dayanak alınarak yürürlüğe konulan düzenleyici işlemlere istinaden çözümlenmesi gerekmektedir.

7.6.2005 tarih ve 5362 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşlar Kanunu'nun 1. maddesinde "Bu Kanunun amacı; esnaf ve sanatkârlar ile bunların yanlarında çalışanların meslekî ve teknik ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlerine uygun olarak gelişmelerini ve meslekî eğitimlerini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak, meslek disiplini ve ahlâkını korumak ve bu maksatla kurulan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğindeki esnaf ve sanatkârlar odaları ile bu odaların üst kuruluşu olan birlik, federasyon ve Konfederasyonun çalışma usûl ve esaslarını düzenlemektir." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Yasa'nın 6. maddesinde, odaya kayıt başlığı altında, esnaf ve sanatkarların sicile kayıtları yapılmadıkça, hiçbir şekilde odaya kaydının yapılmayacağı; 8. maddesinde, üyeliğin son bulmasının koşullarının neler olduğu belirlenmiş; Sicil Teşkilatı ve Personeli

başlıklı 67. maddesinin birinci fıkrasında "Esnaf ve sanatkârların sicillerinin, sağlıklı ve güvenli bir şekilde Bakanlık e-esnaf ve sanatkâr veri tabanında tutulması ve yayınlanmasını teminen ticaret davalarına bakan asliye hukuk mahkemeleri gözetiminde ve kurulu bulunduğu il idari sınırları içerisinde çalışmak üzere birlik bünyesinde ayrı bir birim olarak Esnaf ve Sanatkâr Sicil Müdürlüğü kurulur. Sicilin personel ücretleri ve diğer giderleri birlik tarafından karşılanır."
hükmüne, dördüncü fıkrasında "Sicil müdürleri, sicil kayıtlarını mevzuata ve gerçeklere uygun olarak tutmak ve izlemekle görevli ve sorumludur. Sicil kayıtları üzerinde suç işledikleri

belirlenen sicil teşkilatı personeli hakkında bu suçlarından ve diğer mevzuata aykırı işlemlerinden dolayı kamu görevlileri hakkındaki cezalar uygulanır."
hükmüne, beşinci fıkrasında, Türk Ticaret Kanununun, ticaret siciline ilişkin 26 ila 40 ıncı maddelerinin bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri Esnaf ve Sanatkâr Sicil Müdürlüğü hakkında da uygulanır. " hükmüne yer verilmiş, sicile kayıt mecburiyeti ve sicil işlemleri başlıklı 68. maddenin beşinci fıkrasında; tescili gereken olay veya işlemlerin tamamen veya kısmen sona ermesi veya ortadan kalkması halinde, sicildeki kaydın ilgilinin talebi üzerine kısmen veya tamamen silineceği, 75. maddesinin (h) bendinde, bu hususlara ilişkin Yönetmeliğin üç ay içerisinde çıkarılacağı, hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan 67. maddenin gönderme yaptığı 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 36. maddesinde; "ilgililer vukuu bulacak tescil veya tadil yahut terkin talepleri üzerine sicil memurluğunca verilecek kararlara karşı, tebliğinden itibaren sekiz gün içinde sicilin bağlı olduğu mahkemeye dilekçe ile itiraz edebilirler" hükmüne yer verilmiştir.

5362 Sayılı Kanun dayanak alınarak 16.9.2005 tarih ve 25938 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Esnaf ve Sanatkar Sicili Yönetmeliğinde ise, sicil işlemlerinin sağlıklı ve güvenli bir şekilde yürütülmesini teminen sicil müdürlüğünün kurulacağı, işlemlerin mevzuata uygun yürütülmesi açısından hakimin gözetim yetkisinin bulunduğu, kaydın silinmesi işleminin de tescildeki hükümlere tabi olduğu, ilgililerin sicil müdürlüğü tarafından kabul edilmeyen taleplere ilişkin verilen kararlara karşı, sicilin bağlı olduğu mahkemeye itiraz edebileceği hususları ayrıntılı biçimde düzenlenmiştir.

Olayda ticari ve mesleki faaliyetini2.5.1995tarihinde sona erdiren davacının, bu tarihten sonra sicil kaydının silinmediği, dolayısıyla sicilden silinme isteminin zımnen reddedildiği ve bu işlemin de17.5.2004günlü Elektrikçiler Odası İşlemi ile öğrenildiği, uyuşmazlığın da; oda üyeliği ve sicil kaydının silinmemesi işlemine yönelik olduğu; yukarıda anılan mevzuat hükümleri uyarınca; sicil işlemlerinin, Ticaret davalarına bakan Asliye Hukuk Mahkemelerinin gözetimi ve denetimi altında yürütüleceği, itirazların da aynı mahkemelere yapılacağı anlaşılmaktadır.

Bu durumda; Esnaf ve Sanatkarlar siciliyle ilgili yeni kayıt, değişiklik yapılması ve kayıt silinmesi istemleri üzerine tesis edilecek işlemlere karşı, ticaret davalarına bakan Asliye Hukuk Mahkemelerine başvurulabileceği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle Asliye Hukuk Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Malatya 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen17.5.2005 gün ve E:2005/38, K:2005/271 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,1.5.2006 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.